

พระราชกำหนด เหรียญชัยสมรภูมิ พุทธศักราช 2484

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร
ลงวันที่ 4 สิงหาคม พุทธศักราช 2480)
อาทิตยทิพอาภา
พล.อ.พิชเชนทร โยธิน
ตราไว้ ณ วันที่ 3 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2484
เป็นปีที่ 8 ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่ทหาร ตำรวจ และผู้กระทำหน้าที่อย่างทหารหรือตำรวจได้กระทำการรบกับราชศัตรู สมควรที่จะให้มีเหรียญเพื่อ
พระราชทานแก่ผู้กระทำการรบนั้น

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 52 ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชกำหนดนี้ให้เรียกว่า "พระราชกำหนด เหรียญชัยสมรภูมิ พุทธศักราช 2484"

มาตรา 2 ให้ใช้พระราชกำหนดนี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้มีเหรียญเพื่อพระราชทานแก่ผู้ที่กระทำการรบขึ้นอีกชนิดหนึ่ง มีนามว่า "เหรียญชัยสมรภูมิ" อักษรย่อ ช.ส.

มาตรา 4 เหรียญชัยสมรภูมินี้ มีลักษณะเป็นเหรียญกลมรมดำ ด้านหน้ามีพระบรมรูปสมเด็จพระนเรศวรมหาราชกำลัง
ทรงกระทำยุทธหัตถีกับราชศัตรู มีอักษรจารึกว่า "สมเด็จพระนเรศวรมหาราช กู้ชาติ" ด้านหลังมีอักษรจารึกว่า "เรารบเพื่อเกียรติ
ศักดิ์ไทย" ตัวเหรียญห้อยกับแพรแถบสีแดง กว้าง 3.5 เซนติเมตร มีรูสี่เหลี่ยมขอบทั้งสองข้าง ข้างบนมีเข็มโลหะรูปทศพล
จารึกอักษรว่า "ชัยสมรภูมิ"

มาตรา 5⁽²⁾ เหรียญชัยสมรภูมินี้ จะพระราชทานแก่ทหาร ตำรวจ และผู้กระทำหน้าที่อย่างทหารหรือตำรวจบรรดาที่ได้รับ
คำสั่งจากหน่วยทหารหรือตำรวจให้ไปกระทำการรบและได้เคลื่อนที่ไปแล้ว

ถ้าผู้ที่ได้รับพระราชทานเหรียญชัยสมรภูมิได้กระทำการรบได้รับความชมเชยจากทางราชการหรือกระทำความชอบที่
บาดเจ็บ จะได้รับพระราชทานเครื่องหมายทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปขีดประกอบด้วยเปลวระเบิดสำหรับติดที่แพรแถบทุกครั้ง

ถ้าผู้ที่ได้รับพระราชทานเหรียญชัยสมรภูมิได้ประกอบวีรกรรม แต่ยังไม่ถึงขั้นที่จะได้รับพระราชทานเหรียญกล้าหาญ จะ
ได้รับพระราชทานเครื่องหมายทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปช่อชัยพฤกษ์ช่อเดียวสำหรับติดที่แพรแถบทุกครั้ง

มาตรา 6 ผู้ได้รับพระราชทานเหรียญนี้ ในเวลาแต่งเครื่องแบบให้ประดับด้วยเสมอ ในเวลาที่มีได้แต่งเครื่องแบบ ให้ประดับได้เฉพาะในกรณีที่กำหนด

มาตรา 7 ถ้าผู้ที่สมควรได้รับพระราชทานเหรียญชัยสมรภูมิตายก่อนได้รับพระราชทาน จะได้รับพระราชทานแก่ทายาทคนใดคนหนึ่งของผู้นั้นเพื่อเป็นเครื่องระลึกถึงความดีของผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว แต่ทายาทห้ามสิทธิที่จะประดับไม่

มาตรา 8 เหรียญชัยสมรภูมินี้พระราชทานให้เป็นกรรมสิทธิ์แก่ผู้รับเมื่อผู้ได้รับพระราชทานตายโดยธรรมชาติหรือโดยอุบัติเหตุรักษาไว้เป็นที่ระลึก ถ้าผู้ได้รับพระราชทานก็ดี ทายาทโดยธรรมก็ดี กระทำความผิดร้ายแรงหรือประพฤติตนไม่สมเกียรติ อาจทรงเรียกคืนได้ ถ้าส่งคืนไม่ได้ด้วยประการใด ๆ ภายในกำหนด 1 เดือน ต้องใช้ราคาเหรียญนั้น

มาตรา 9 ให้นายกรัฐมนตรี รักษาการให้เป็นไปตามพระราชกำหนดนี้ และให้มีอำนาจระเบียบการเกี่ยวกับการประดับเหรียญและกรณีที่จะให้ประดับเหรียญ

ระเบียบการนี้เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 27 ลงวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ.2514

โดยที่คณะปฏิวัติเห็นว่า ทหาร ตำรวจ และผู้กระทำความผิดอย่างทหารหรือตำรวจซึ่งได้ประกอบวีรกรรมแม้ยังไม่ถึงขั้นที่จะได้รับพระราชทานเหรียญกล้าหาญ แต่ควรที่จะได้รับเครื่องหมายเป็นเครื่องเชิดชูวีรกรรมนั้น จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยเหรียญชัยสมรภูมิเพื่อให้มีบทบัญญัติว่าด้วยเครื่องหมายสำหรับผู้ประกอบวีรกรรม หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้ [รก.2514/147/3/28 ธันวาคม 2514]

พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดเหรียญชัยสมรภูมิ พุทธศักราช 2484 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2539

มาตรา 5 บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งใด อ้างถึงประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 27 ลงวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ.2514 หรืออ้างถึงบทบัญญัติแห่งประกาศของคณะปฏิวัตินี้ดังกล่าว ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งนั้นอ้างถึงพระราชบัญญัตินี้ หรืออ้างถึงบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ในบทมาตราที่มีนัยเช่นเดียวกัน แล้วแต่กรณี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 27 ลงวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ.2514 ว่าด้วยเหรียญชัยสมรภูมิ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 5 แห่งพระราชกำหนดเหรียญชัยสมรภูมิ พุทธศักราช 2484 ได้ออกใช้

บังคับในระหว่างที่มีการปกครองโดยคณะปฏิวัติและใช้ชื่อว่าประกาศของคณะปฏิวัติ สมควรปรับปรุงรูปแบบและบทบัญญัติของกฎหมายตามประกาศของคณะปฏิวัติดังกล่าวให้เป็นพระราชบัญญัติเพื่อให้เป็นไปตามวิธีการตรากฎหมายในระบบปกติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้